

ALGEMEEN DEEL VAN HET PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING

HAVO 4 en 5

Atheneum 4, 5 en 6

cursus 2025-2026

D. Schregardus (examensecretaris)

Inhoudsopgave

1. Voorwoord	p. 3
2. Overzicht indeling studie- en toetsweken	p. 3
3. Begrippenlijst	p. 4-5
4. Overgang en Examen	p. 6-7
5. Herkansing en inhalen	p. 8
6. Slotbepaling	p. 8

1. Voorwoord

Aan de leerlingen in de bovenbouw HAVO en VWO van het Meander College. Voor jullie ligt het algemene deel van het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) voor het schooljaar 2025-2026. Hierin staat voor elk vak wat je dat jaar moet doen, welke toetsen en opdrachten er zijn, wat er wel en niet becijferd wordt, hoe cijfers worden berekend en of ze meetellen voor het Schoolexamen (SE).

Dit algemene deel geldt voor één schooljaar en wie gedoubleerd is, krijgt te maken met het algemene deel en de PTA's van het nieuwe schooljaar en kan geen rechten ontleen aan het algemene deel en de PTA's van het vorige jaar. Veel succes in de bovenbouw havo of vwo op het Meander College!

2. Overzicht indeling studie- en toetsweken

In de bovenbouw is het schooljaar verdeeld in 4 perioden. Elke periode wordt afgesloten met een toetsweek. Deze toetsweken worden gebruikt om de leerlingen te laten wennen aan het toetsen van grotere hoeveelheden stof (zoals op het examen) en als examenvoorbereiding. De vierde periode in de examenklassen wordt niet afgesloten met een toetsweek maar met de centrale examens (CE).

Periode 1: 25 aug. t/m 7 nov.	Toetsweek 1: 29 okt. t/m 5 nov.
Periode 2: 10 nov. t/m 16 jan.	Toetsweek 2: 7 jan. t/m 14 jan.
Periode 3: 19 jan. t/m 27 mrt.	Toetsweek 3: 13 mrt. t/m 20 mrt.
Periode 4 (niet examenklassen): 30 mrt t/m 25 juni	Toetsweek 4: 3 juni t/m 10 juni
Periode 4 (examenklassen): 30 mrt t/m 25 juni	CE (tijdvak 1): 8 t/m 27 mei
	CE (tijdvak 2): 16 t/m 19 juni

3. Begrippenlijst

PTA

Het programma van toetsing en afsluiting is een overzicht van alle toetsen en opdrachten in de bovenbouw van havo en vwo. Voor elk vak is er zo'n vak-PTA waarin is aangegeven welke leerstof behandeld wordt en hoe deze wordt getoetst.

Toetsen

Schriftelijke toetsen in de vorm van repetities, schriftelijke overhoringen en mondelinge toetsen in de vorm van spreekbeurten, presentaties of mondelinge overhoringen. In de vak-PTA's kun je zien hoe zwaar een toets meetelt.

Handelingsdeel (HD)

Handelingsdelen zijn opdrachten die met een voldoende of goed moeten worden afgesloten. Is dit niet het geval, dan moeten onderdelen van de opdracht overgedaan worden tot deze naar behoren zijn vervuld.

Praktische Opdracht (PO)

Ook een praktische opdracht wordt beoordeeld met een cijfer. De cijfers van enkele kleine opdrachten kunnen worden gecombineerd tot één opdrachtcijfer.

Profielwerkstuk (PWS)

Een werkstuk over een thema dat past bij het gekozen profiel, bijvoorbeeld over de beroepswereld in dat profiel noemen we het profielwerkstuk. Het profielwerkstuk komt aan het einde van havo 4 en aan het einde van vwo 5 aan de orde en heeft een studielast van 80 uren.

Het combinatiecijfer

Eén van de cijfers is het combinatiecijfer. Dit combinatiecijfer bestaat

- in havo 4 en vwo 5 uit het gemiddelde van maatschappijleer, CKV en Levensbeschouwelijk vorming.
- in vwo 4 uit het gemiddelde van CKV en Levensbeschouwelijk vorming.
- in havo 5 en vwo 6 uit het gemiddelde van maatschappijleer, CKV en het profielwerkstuk.

Voor de berekening van het combinatiecijfer worden de afzonderlijke cijfers eerst afgerond op één decimaal en vervolgens op een heel cijfer; het gemiddelde van deze hele cijfers wordt vervolgens afgerond op een heel cijfer (zgn. dubbele afronding)

Kernvakken

De kernvakken zijn de vakken Nederlands, Engels en Wiskunde.

Schoolexamen (SE)

Het onderdeel van het eindexamen dat door de school zelf wordt samengesteld en beoordeeld noemen we het schoolexamen. Daaronder vallen alle toetsen en opdrachten die meetellen voor het examen en ook de grote praktische opdrachten, het handelingsdeel en het profielwerkstuk.

Centraal Examen (CE)

Voor Nederlands, Engels en de gekozen CE-vakken is er naast het SE ook een centraal schriftelijk examen dat landelijk wordt afgenomen. Het eindcijfer voor de slaag-zak regeling is het gemiddelde van het SE-cijfer en het CE-cijfer.

Examenreglement

Informatie en regels over de organisatie en de gang van zaken bij het examen worden vastgelegd in het examenreglement. Dit reglement wordt vóór 1 oktober op de website gepubliceerd.

Cijferoverzichten

Op magister is te allen tijde het meest recente cijferoverzicht in te zien. Het is van groot belang dat je elke keer nagaat of alle cijfers en beoordelingen in magister kloppen.

Slaag-zak regeling

In de slaag-zak regeling staat wanneer een examenkandidaat is geslaagd. Deze regeling kan jaarlijks veranderen.

4. Overgang en Examen

4.1 Inleiding

Alle cijfers die je in havo 4, vwo 4 of vwo 5 haalt tellen mee voor de overgang. Geen enkel cijfer van VWO 4 telt mee voor het Schoolexamen (SE). Om die reden noemen we alle cijfers in VWO 4 'NSE' cijfers. (Niet School Examen)

In havo 4 en vwo 5 tellen sommige cijfers mee voor het SE en andere cijfers alleen voor de overgang. In het PTA is terug te vinden welke cijfers ook meetellen voor het SE en welke alleen meetellen voor de overgang (NSE). Het gemiddelde van alle SE cijfers (havo 4 + havo 5 en vwo 5 + vwo 6) is het voortschrijdende gemiddelde van alle SE cijfers.

4.2 Vakken waarbij SE-cijfer/beoordeling het eindcijfer/beoordeling is.

Een aantal vakken kent geen CE. Bij deze vakken is het cijfer/beoordeling voor het SE tevens het eindcijfer/beoordeling.

Dit betreft de volgende vakken:

- PWS (onderdeel van het combinatiecijfer)
- CKV (onderdeel van het combinatiecijfer)
- Maatschappijleer (onderdeel van het combinatiecijfer)
- Bewegingsonderwijs
- Rekenen voor leerlingen die geen wiskunde in hun pakket hebben (op de HAVO).

4.3 Vaststelling SE-cijfers, CE-cijfers en eindcijfers.

Het SE-cijfer levert samen met het CE-cijfer het eindcijfer op. Hierbij geldt dat het cijfer voor respectievelijk het SE en het CE elk voor de helft het eindcijfer voor een vak bepalen. Dit eindcijfer is een heel getal. Afronding gaat als volgt: zowel het SE-cijfer als het CE-cijfer wordt afgerond op 1 decimaal. Het eindcijfer wordt afgerond op een geheel getal. De wettelijk voorgeschreven afronding is: 0.50 of hoger afronden naar boven, lager dan 0.50 afronden naar beneden.

Voor het berekenen van het combinatiecijfer worden de op de cijferlijst vermelde afgeronde cijfers (bestaande uit gehele getallen) gemiddeld. Vervolgens wordt het gemiddelde weer afgerond op het nabij liggende gehele getal: 5,5 wordt dus een 6 en 5,45 een 5.

4.4 Voorwaarden voor deelname aan het Centraal Eindexamen.

Deelname aan het Centraal Examen (CE) is pas mogelijk als:

- Zowel de becijferde als niet becijferde onderdelen van het schoolexamen zijn afgerond.
- Alle handelingsdelen moeten met een voldoende of goed zijn beoordeeld
- Het vak Bewegingsonderwijs moet zijn beoordeeld met voldoende of goed.

4.5 Zittenblijven, op- en afstromen

1. Voor een leerling die blijft zitten in havo 4 of vwo 5 geldt dat het gehele programma opnieuw moet worden gevolgd. Voor vakken die in enig leerjaar, niet zijnde het laatste leerjaar, enkel door schoolexamens geheel worden afgesloten, geldt dat de resultaten gehandhaafd mogen blijven, indien het resultaat (afgerond) 7 of hoger is en de kandidaat daarvoor kiest.

Leerlingen die met een havodiploma opstromen naar vwo 5, hebben wettelijk vrijstelling voor de vakken CKV en maatschappijleer, maar NIET voor het profielwerkstuk.

4.6 Officiële slaag-zakregeling

HAVO en VWO

- **1** De kandidaat die eindexamen vwo of havo heeft afgelegd, is geslaagd indien:
 - **a.** het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is;
 - **b.** hij voor een van de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur en voor zover van toepassing wiskunde A, B of C als eindcijfer 5 of meer heeft behaald en hij voor het andere vak dan wel andere hier genoemde vakken als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
 - **c.** hij onverminderd onderdeel b:
 - **1°.** voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 of meer en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
 - **2°.** voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt;
 - **3°.** voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt; of
 - **4°.** voor één van de vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld als eindcijfer 4 en voor één van deze vakken als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt;
 - **d.** hij voor geen van de onderdelen, genoemd in het tweede lid, lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald; en
 - **e.** hij voor het vak lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, de kwalificatie «voldoende» of «goed» heeft behaald.

5 Herkansingen en inhalen

1. Voor de examenklassen, havo 4 en vwo 5 geldt dat er in principe per vak minstens 2 toetsen herkansbaar zijn. In het PTA is per toets aangegeven of deze herkansbaar is of niet.
2. Voor de examenklassen geldt dat de leerlingen na toetsweek 3 maximaal twee herkansbare toetsen uit het examenjaar mogen herkansen.
3. In havo 4 , vwo 4 en vwo 5 mogen de leerlingen na toetsweek 4 maximaal twee herkansbare toetsen uit dat jaar herkansen.
4. Als een leerling door ziekte of een andere omstandigheid een schriftelijke toets in een toetsweek mist, dan moet hij het daarvoor bedoelde inhaalmoment gebruiken om die toets in te halen. Hiervoor zijn vlak na de toetsweek per vak inhaalmomenten aangewezen, waarop toetsen moeten worden ingehaald. Als dit niet voldoende blijkt, wordt er een nieuw inhaalmoment gepland in overleg met de secretaris van het examen.
5. Als een leerling door ziekte of een andere omstandigheid zijn herkansingstoets tijdens de herkansingsronde mist, dan vervalt de herkansingsmogelijkheid. Met andere woorden, een herkansingstoets kan niet worden ingehaald.
6. Het inschrijfmoment voor de herkansingen staat vast. Als een leerling door ziekte of een andere omstandigheid nog niet alle (herkansbare) toetsen heeft gemaakt, kan hij een herkansing kiezen uit de toetsen die hij op dat moment wél gemaakt heeft. Hij mag hiermee dus niet wachten tot alle toetsen zijn ingehaald.
7. Voor een leerling die te laat is met het inschrijven voor zijn herkansing (ook 1 minuut) vervalt het recht op de herkansing.
8. Als een leerling een toets buiten de toetsweek mist of ander achterstallig werk heeft, bepaalt de vakdocent op welk moment het werk ingehaald moet worden. Het inhalen van deze toetsen zal plaats vinden op de vaste inhaalmomenten op vrijdagmiddag en op bufferdagen. Deze afspraak is bindend. Dit kan bijvoorbeeld betekenen dat een leerling op een lesvrije (studie) dag naar school moet komen om achterstanden weg te werken.
9. De dag van de herkansingen is de laatste toetsdag. Uiterlijk 16 uur deze dag moet al het achterstallig werk ingehaald zijn.

6 Slotbepaling

Onvoorziene omstandigheden kunnen het noodzakelijk maken dat van het geplande programma of regels moet worden afgeweken. In voorkomende gevallen beslist het bevoegd gezag.